

شوی وو او دلته د مهاجرینو او مجاهدینو موضوع یو اسلامی بڼیاد درلود.

د بی نظیر بوټو مخالفت له دی څخه څرگندولی شو چې کله دا
صدراعظم (وزیر اعظمه) شوه په ټولو داخلي او خارجي موضوعاتو یې رڼا
واچوله خو د افغانستان کڅاله او د مهاجرینو مسأله یې هیڅ یاده نکره بیا د
وحدت ورځپاڼې مشر پیر سپید شاه جگ شو او پوښتنه تری وکړه چې تاد
افغانستان موضوع ولې یاده نکره. بیا هم دی ځان تیر کړ، همداراز ددی د
صدارت په وخت کښې هغو دریو کسانو چې په پېښور کښې یې د یوه
ښوونځی نجونی او هلکان اسلام آباد ته تښتولی وو، دا چې سعودی عربستان
ته تللی وه د اسلام آباد په هوایی میدان کښې یې په دی باب ټول افغانان تر
تهدید لاندی راوستل او توندې خبری یې وکړی، خو کله چې دا دری کسان د
پاکستان د کوماندو له خوا ووژل شول نو بینظیر بوټو بیا د ناصر باغ په کمپ
باندې په ښځو باندي میتهایی وویشلی او نوری وعدې یې هم ورکړی خو دا
وعدی یوه هم په ځای نشوه. بی نظیر بوټو په خپل یوه کتاب کښې (خاطرات بی
نظیر بوټو) ویلی چې د صدر ضیاء الحق په وخت کښې کله چې ما وغوښتل دده
په خلاف مسالمت آمیزه مظاهره وکړم نو زما ملگرو راته وویل چې هلته د ضیاء
الحق پلویان (مجاهدین افغان) دی هسی نه چې تاته څه ضرر ورسوی، خو ماله
دی تهدید سره سره په پېښور کښې مظاهره تر سره کړه او بیانییه می هم ورکړه.
د بی نظیر بوټو مور نصرت بوټو بیا د ضیاء الحق په وخت کې په اخباری

بیانونو کښې د افغان مهاجرینو او مجاهدینو په ښکاره توګه مخالفت کاوه
 هغوی یې د جنرال ضیاء الحق کسان بلل، مفروران یې ګڼل او ددوی په ضد یې
 اخباری بیانونه ورکول داسې فکر کېږي چې نصرت یو ټو افغان مسئلې ته په
 جنرال ضیاء الحق پورې تړاو ورکاوه او دده د فکر مولوده یې بلله، په داسې حال
 کې چې دا مسئله ډیره ژوره او پراخه ابعاد یې درلودل البته جنرال ضیاء الحق
 په خپل وخت کې د افغان مسئلې په باب جدې پاملرنه درلوده او د افغانستان
 جنګ یې د پاکستان دفاع ګڼله، افغانان هسې په هوس نه وو راغلي بلکه د ډیر
 مجبوریت له مخې دغه گرم پاکستان ته راغلي وو او دی ته به شنه ناست وو چې
 خه وخت به مو وطن آزاد یږي.

۲- نشنل پارتی:

ددې ګوند مشر پاچا خان او بیبا دده زوی ولیخان او اوس اجمل خټک
 یې مشري کوي. ددې ګوند نور د یادو کسان بیګم نسیم ولیخان، حاجی
 عدیل، فرید طوفان، غلام احمد بلور دی.

اجمل خټک کله چې د ذوالفقار علی بوټو په دوران کې د لیاقت باغ
 پندې په غونډه کې شو کسان مړه شول وویل چې نور نو پاکستان د اوسیدو نه
 دی او افغانستان ته یې سیاسي پناه یوړه. دی د کابل د کورنیو چارو
 په اړه کابل څخه به یې احوالونه رالېږل چې زه به د سري دولی سره پاکستان

ته غم. خود مجاهدینو د حکومت څخه شه مړه د مخه پاکستان ته راغی او
دلته د پارلمان غړی دی.

نشنل گوند د اول څخه د افغان مجاهدینو مخالفت کړی دی او دا جنگ
یې د امریکې او روس جنگ بللی دی.

په اخبارونو کې یې به د ولېخان، نسیم ولی او نورو ضد ضد بیانونه
راتلل او دې بیانونو د صوبه سرحد په عوامو باندې لوی اثر درلود همدا دلیل و
چې د صوبه سرحد زیاتره عوام د افغانستان د جهاد په حق کې نه وو بلکه
دوی به د ویل چې دا کسان د یوه قانوني حکومت څخه تېستیدلی دي په داسې
حال کې چې هله ته د روسانو او داخلي کمونیستانو له خوا هر څه د ځاورو سره
برابر شوی وو او دومره مظالم په افغان ولس و شول چې یو عاقل انسان یې نشي
منلی. په دې مورد کې د دوی تبلیغ ډیر پراخه او مؤثر و. دوی به ویل چې د
مجاهدینو او مهاجرینو د راتګ سره به په سوداګرۍ بوج راشي. د
کلاشینکوف او هیرونین کلچر د دوی سره راغی. پاکستان یو غریب ملک دی
بنیایي روسان د مجاهدینو له کبله په مړو خمله وکړی او ددی ټولو ذمه واری
جنرال ضیا الحق گڼلو.

* یوه ورځ زه چارسدې ته د ولېخان کور ته ورغلم چې د کور په مخ کې یې
پولیسو یوه خیمه هم درولی وه، له نوکرانو سره یې ما روغې وکړې یو ځوان
هلک چې د شلو کلو به و یوه بل ته وایی چې د مجاهدینو په نامه غله او ډاډه

ماران راغلی له خپل حکومت څخه را تښتیدلی غلاګانی کوی ډیر بد خلک دی.

د توپک په یوه ډز سره ډیری مرمی را باسی او ډیر خلک پزی وژلی شی. دا خبری په ما ډیری بدی ولګیدی خو کله چه ولیخان ته ورغلم زړه دوستی مې ورسره مطرح کړه ده وویل چه د جهاد پلوی نکوم ځکه دا جهاد نه دی ستاسو د یوه ملازوی اتیا لکه کلداری بهرته (سمگل) قاچاق کولی خود موږ د ګوند یوه غړی هغه په هوانی میدان کښی ونیو.

* پاچا خان به ویل چه دا مهسا جریڼ چې راغلی دا په سور باندی بد اثر غورځولی شی، بنایی خپل ملک ته بیرته ولاړ شی هلته حالات سم دی خو کله چې روسانو نیغ په نیغه په افغانستان یرغل وکړ نو ده د ښو په یوه غونډه کښی وویل چې ای پښتنو بیدار او سیړی تاسو ته دا دی سور استعمار (سامراج) راغلی او حالات یی بیخی بدل کړی. له دی ویناو وروسته بیا دی په کور کینولی شو او نور څه یی ونه ویل ترڅو چې په حق ورسید.

* د حزب اسلامی یو غړی «ولید» وردګ وایی چې زه یوه ورغ لیدی ریدنگ روغتون (هسپتال) ته پاچا خان ته د مصاحبی د پاره ورغلی وم چې ما خبری ورسره پیل کولی بیګم نسیم ولی ډیره راته په قهر شوه او ویی ویل چې دا وخت د مصاحبی دی؟ اوزه یی انټرویو ته پرېښودم.

* يوه ورځ زه سوات ته روان وم چې په جهانگیره کې یو لوی جلوس (مظاہره) روانه ده موټر لږ څه ودرید او بیان ورکوونکی ویل: چه دا بیشرمه انسانان، دا بی فرهنگه او بی کلچره خلک چې راغلی دی دوی دی د مور له خاوري ووزی او موږ د کابل قانونی او انسانی حکومت تأییدوو.

* يوه ورځ زه شیرزمان غمجن (طائزې) ته ورغلی وم چې یو بل افغان مشهور لیکوال هم ورسره ناست و لیکوال د جهاد موضوع یاده کړه چه غمجن صاحب ورته ډیر په قهر شو او ویی ویل چې که تاسو جهاد نه دی او ما په دی باب د ډاکټری د پاره مدلل کتاب لیکلی چې دا دی نن سبا بشپړیږی ژدی و چې هغه سړی په زوره له خونی ویاسی، کله چې زه رخصت شوم نوموړی مشهور لیکوال راته وویل چې دا زما د بی عزتی خبره چاته ونکړی.

که څه هم د شیرزمان یو بل ورور (طائزې) له اول څخه د افغانستان د جهاد ملگری و خو غمجن صاحب د خپلو فکری استدلالونو په بنا دا خبره نه تأییدوله غمجن صاحب په دی وخت کې په ملگرو ملتو دفتر کښې کار کاوه، او د ډیرو خاصو افغانانو سره یی کومک کړی دی چې دلته په پېښور کې یې ژوند په خطر کښې و او بهر ته یی لیږلی دی.

* زه به همیشه د لرو پښتنو په مشاعره کښې شامل وم کوم چې په خیبر بازار اردو ساینس بورډ کښې به کیدله. زه لومړی شخص وم چې په دی مشاعره کښې می اشتراک کاوه. بیا له ما وروسته پسرلی صاحب دده زامن هر یو

رحم اسدالله، عصمت الله، محترم رفیع صاحب او نورو هم گډون وکړ. په هغه وخت کېنې به ما په خپلو شعرونو کېنې د افغانانو بد حالت او د روسانو او داخلي کمونیستانو ظلمونه بیانول چې په گډون کوونکو ښه نه لگیدل، البته یو دوه کسان لکه طانزی فریحان شیدا اطلس گل زما ملگری وو. بیا به یې سره ویل چې خبر دی میلمه دی څه به نه ورته وایو. بیا ورو ورو حالات بدل شول، مهاجرتونه زیات شول، روسانو نور هم رسوا شول او ملگری می ډیر شول. له دوی څخه ځینو دومره ددی موضوع سره حساسیت درلود چې حتی د محترم پسرلی صاحب سره لاس او گریوان شوي وو.

* یوه ورځ په چوک یادگار کېنې د مهاجرو په ضد او د کابل د کمونیستانو په طرفدارۍ مظاهره وه کله چې دوی وویل چې (زنده باد بیرک کارمل) زموږ یو ملگری د محاذ غړی محمد اکرم وردگ ددوی په مخ کېنې چیغې کړې چې (مرده باد بیرک کارمل) بیا یې دا شخص ښه وډباوه او له غونډې څخه یې وویست.

د مجاهدینو په پاڅون سره نشنل پارتۍ دغه امتیازات له لاسه ورکړل:

۱- ددوی لویانو باقاعده ^{اعزامي} تنخواه اخسته او یو څه به یې نورو ملکاتو او خپلو پلویانو ته هم ورکوله. لکه چې سید مسعود پوهنیار وایی چې زه په پېښور کېنې په قونسلگری کېنې دپلوماتوم د همدې پارتۍ لوی غړی ته به می په چرگانو چوک کېنې دا تنخواه ورکوله او دده دلته کوټه وه.

۲- د پارتی مهمو غړو په جلال آباد ، کابل او نور ځینو ښارو کښې زمکې او حویلي گانې درلودې چې له دې درگه یې کرایې هم آخستې.

۳- خوشحال خان او رحمان بابا لیسې اصلاً ددوی دپاره جوړې شوی وی او د ولیخان او نورو غړو په سپارش به په پوهنتون کښې یې کانکوره ددوی کسان شاملېدل او بیا به مسکو ته لیږل کیدل.

۴- د افغانستان د دولت په صوبه سرحد کښې ځینې ملکیتونه وو چې بیا د خلقيانو په وخت کښې ددوی کسانو نیولې وو او په کرایه یې ورکړې وو خو کله چې د مجاهدينو حکومت راغی نو افغان قونسل محمد ظاهر قره باغی دا دعوا وگټله.

۵- د افغانستان نیمه بودجه به د پښتونستان په لاره کښې مصرفیدله، په داسې حال کښې چې زموږ افغانان له لوړې مړه کیدل. ددې بودجې مصرف زموږ په پارسي زبانو وروڼو بڼه نه لگیده او ډول ډول خبرې به یې کولې خو پښتنو ددې مصرف سره حساسیت نه درلود.

۶- د پاچا خان او دده د کورنۍ سره افغانانو ډیره مینه او محبت درلوده، هر چا به په سندرو کښې ستایه، دی چې په وزیر اکبرخان روغتون کښې و ما به همیشه په پاکت تازه میوی وروړی. خو کله چې دوی دا ډول تحرکات پیل کړل بیا یې له افغانانو څخه دا مینه او محبت لیرې شو.

۷- یو وخت د شیخ آباد درویش اجمل خټک ته میل مستیا کړې وه او زه هم په

دی کښې وم ډیر تکلف یې کړی ؤ حتی په خپل زوی یې نوم اجمل کښود
 خو خلقیانو همدا درویش دده د کور په مخ کښې په ډیره بیرحمۍ وواژه او
 دده کور یې چور کړ اوس یې د کورنۍ په نورو غړو کښې لکه د نورو
 افغانانو غوندې دا مینه او محبت نشته، په دې میل مستیا کښې رفیع
 صاحب او وجدی صاحب هم وو.

www.libtool.com.cn

۳- جماعت اسلامی پارتی

ددې پارتی (ګوند) مؤسس مولانا ابوالاعلیٰ مودودي ؤ. بیا یې مشر
 میا طفیل محمد او اوس قاضی حسین احمد دی. دوی ته د افغانستان د جهاد
 په باب له بهر څخه خصوصاً له عربو څخه ډیر کومکونه راتلل، خو دوی یوازې
 د حزب اسلامی، جمعیت اسلامی، اتحاد اسلامی سیاف او څه ناڅه له مولوی
 خالص سره اړیکې درلودې. ځکه دوی به ویل چې دغه پورتنۍ ګوندونه اصیل
 مسلمانان او یا په اصطلاح بنیاد ګرا دی دغو نورو ته لکه محاذ ملی اسلامی،
 جبهه، نجات ملی او حرکت انقلاب اسلامی ته یې د شک په سترګه کتل او حتی
 ځینی عقیدتی پروپاګندونه یې هم ورپسې کول. یو ژوندی مثال به زه ووايم کله
 چې زه په جمعیت اسلامی کښې وم دوی به څه ناڅه مرسته راسره کوله خو کله
 چې محاذ ملی اسلامی ته ولاړم بیا یې په هماغه پخوانۍ سترګه نه راته کتل.

ښايي څرگنده کړو چې جنرال ضياء الحق دوی ته په اسلامي مناسباتو او خصوصاً د افغانستان په موضوع کښې پوره واک ورکړی ؤ. هغه وخت به تل د نشنل پارټۍ او جماعت اسلامي ځينې تصادمونه په اخبارونو کښې راتلل او کله کله به يې جگړې هم پېښيدلې. دوی به کله ناکله د اسلامي موضوعاتو په باب د لاهور په منصوره کښې کانفرانسونه او سمینارونه د اټرول او هغو ته به يې يوازی او يوازی اخواني گوندونه ورغوښتل او انعامونه به يې هم ورکول.

www.libtoon.com.cn

ددوی عقيدتي طرز فکر اهل حديث او يا سلفيانو (پيچ پيريانو) ته ورته دی، طريقت ته عقیده نلري او خپل نظر همداسې ښکاره کوي، د جمعيت اسلامي، حزب اسلامي او اتحاد اسلامي د مشرانو هم همدغه عقیده ده خو دوی د افغانستان د عوامو څخه خپله عقیده پټوي او په اصطلاح (تقيه) کوي. جماعت اسلامي د افغانستان د جهاد په باب داسې نظر لري چې يوازی د جمعيت اسلامي، حزب اسلامي او اتحاد اسلامي جهاد ته جهاد وايي او دا نورو ته نه، په داسې حال کښې چې همدا اوس همدا بنياد گرايو بل وژني د کمونيستانو سره ائتلاف کوي او داسې نور...

جماعت اسلامي به چې کنفرانسونه جوړول يا به يې نورې غونډې کولې يوازی همدا درې گوندونه به يې ورغوښتل او ددوی په گټه به يې شعارونه ورکول او ددوی سره به يې مادي مرستې کولې. دوی به د همدې دريو گوندونو په غايندگي بهر ته تلل او کومکونه به يې راغونډول چې په دې اساس سره يې

خپل ګوند هم په مادې لخوا تقويه کړ.

کله چې طالبانو ظهور وکړ او لومړی یی د حزب اسلامي سره مقابله پیل شوه، جماعت اسلامي خصوصاً قاضي حسين احمد یی زیات مخالفت وکړ او دوی یی د امریکایي خلک وبلل، په داسی حال کې چې د پاکستان ولس دوی امریکایان بولي چې په دې اساس سره ددی ګوند محبوبیت په افغانی جامعہ کښې پیڅی کم شو ځکه چې طالبان د ملت په ملاتړ را پاڅیدل او په هرځای کښې هرکلی ورته وویل شو یوازې په شمال کښې د ستونزو سره مخامخ شول.

۴- جمعیت العلماء:

ددی ګوند مؤسس مولانا مفتی محمود دی چې ډیر ښه عالم او با تقوا شخص ؤ. دی دلی تل د افغانستان د جهاد ملاتړ کړی دی او په مختلفو وختونو کښې یې کومکونه ورسره کړی دی، بیا کله چې دی وفات شو همدا راز مولانا فضل الرحمن او مولانا سمیع الحق په غونډو او کنفرانسونو کښې د افغانی جهاد ملاتړ کړی په داسی حال کښې چې ددوی سره د جماعت اسلامي غونډی امکانات هم نه وو او نه دهغه وخت حکومت (جنرال ضیاء الحق) ددی کار زمینه ورته برابر کړی وه، له دې کبله چې ددی ګوند غړی زیاتره ملایان او طالبان دی نو په دې اساس سره یی د حرکت انقلاب اسلامي (محمدي) سره یو

د ډاکټر نجيب خور

محترمی ککې ته!

سلامونه درته لیدم او بیا دا چې د افغانستان پخوانی جمهور رئیس
ډاکټر نجیب او د هغه د ورور احمد زی په وژل کېدو تسلیت درته وایم. زه
پوهیږم چې خور او ورور څومره سره گران وی او څومره د ژوند خورې یې سره
شریکې کړې وی بیا داسې مرگ چې ناڅاپي وی او په غیر عادي حالت کېنې
وی تاته له لوی خدایه د زړه صبر غواړم خو ستا پاملرنه د افغانستان هغو
شهیدانو ته هم را ګرځوم چې د کمونیستي نظام په وخت په لکهاووبی له
محاکمې اعدام شول، پولیګونونه پری ډک شول. دوی به میندی درلودی،
خویندی او وروڼه یې درلودل او زامن، لونی او پلرونه یې درلودل. دا وروستی
خبرې ښایي ستا د آرام زړه تسلاشی.

ستا د نا آرام زړه له حالت څخه خبریم او د هغو زړونو څخه هم خبریم
چې په کمونیستي دور کېنې و غوړیدل و دریدل او غیتو د خپل محبوب په وژل
کیدو د زړه سکت هم وکړه.

څه خواخوږي زياته وه او حتی ويل کيږي چې دا گوند همدوی په پښو ودر او ه.
 بيا کله چې طالبانو ظهور وکړ دوی يې په ښکاره توگه ملاتړ اعلان کړ
 خپل طالبان يې د کومک دپاره ورولييل او په ځان او مال سره يې ملاتړ ورسره
 وکړ.

دا گوند نسبت جماعت اسلامي ته په پاکستان کښې زيات محبوبيت
 لري ځکه چې زياتره مدرسې په دوی پورې اړه لري، امامان او طالبان يې په
 دوی پورې متعلق دي او مذهب يې هم امام ابوحنيفه دی چې د پاکستان ټول
 مسلمانان حنفي مذهبي دي.

دموډ د جهاد په باب د پاکستان د ولس عکس العمل:

لکه چې د مخه مو وويل چې زموږ د جهاد په باب نظريات زياتره د
 پارټيو تابع وو او په دې باب هرې پارټي (گوند) بيلی بيلی نظريې او اهداف
 درلودل، خو خبره داده چې د مشرانو تبليغاتو په دی مورد کښې زيات اثر
 درلود د مثال په توگه د صوبه سرحد پښتنو کی پاچا خان او دده زوی وليخان
 زيات اثر او رسوخ لري او ددوی خبره منله کيږي دوی طبعاً د جهاد مخالف وو
 ځکه چې خپل سياسي اهداف يې له لاسه ورکول. همدا راز په بلوچستان کښې
 زياتره پښتانه د محمود اچکزي د نظرياتو ملاتړ کوي او دی هم له پورې خوا د
 کابل د کمونيستي حکومتونو پلوی ؤ او له بلې خوا يې په مهاجرو پښتنو

زیاتره زړه سړی درلود او په بلوچستان کښې یو بل ته گټور واقع شوی دی. محمود اچکزی د نجیب د حکومت زیاته پلوی کوی او ویل کیږي چې هغه هم ډیری مرستی ورسره کړي دي. چې بیا نو دی طبعاً دا احسان نشي هیرولی.

د پنجاب خلک داسې په بې تفاوتۍ کښې وو په دې ډول چې هغوی ټولو پښتو ته په یوه سترگه گوري. او د اټک څخه را ديخوا ټول پښتانه لکه د یوه هیواد داسې گڼي خو بیا هم له دې کبله چې هلته نواز شریف زیات اثر لري هغوی هم د افغانستان د جهاد طرفداري کوي.

د سند خلک زیاتره د ذوالفقار علی بوتو، بې نظیر بوتو او نصرت بوتو د عقایدو او افکارو تابع دي. له دې کبله چې ذوالفقار علی بوتو د جنرال ضیا الحق له خوا اعدام شوی و دوی افغانی جهاد ته هم په هغه پوری تړاو ورکاوه او په هغه وخت کښې یې نظریات منفي وو او کله چې بیا بینظیر بوتو قدرت ته ورسیده افغان مسئلې جهاني شکل غوره کړ. دا هم مجبوره وه چې څه ناڅه دا خیالات په نظر کښې وساتي.

په صوبه سرحد کښې تخریبي عملیات:

ددې د پاره چې په صوبه سرحد کښې د افغان مهاجرو او ددې ځای د اوسیدونکو تر منځ روابط خړ پړ شي، نو د (روسانو او خلقيانو پرچميانو) پروگرام دا و چې تخریبي عملیات په پېښور کښې پیل کړي. دوی به یونه

راوړل او دلته به یې په هر ټلونو او مزد حمر ځایونو کېنې ایښودل چې په دې سبب سره د دې ځای زیات خلک په تلف باندې ورسیدل.

کله چې به بم وچاود نو د ځایی خلکو له خوا به مظاهري وشوې او ویل به یې چې دا بمونه افغان مهاجرو راوړي او دلته دا ډول تخریبکاری کوي. خو حقیقت دا دی چې دا بمونه به افغانی کمونیستانو هم راوړل او د دې ځای اوسیدونکو هم راوړل چې د دې ځای چاودنی دارو ښځو هم راوړي او گرفتاری شوی دی. د یوې پارټۍ یوه مهم غړی چې په سکوتر کېنې بم ایښودې ؤ په لاره کېنې وچاود او دا شخص پخپله هلاک شو.

* د قمرالدین گړی په چاودنه کېنې زیاتره د پیښور د خلکو اولادونه چې له ښوونځي څخه را روان وو قربانی شول. دا بمونه زیاتره د بیرک کارمل او نجیب په وخت کېنې راوړل کیدل او دلته به یې خلک قربانی کیدل. عوام ملامت نه وو ځکه د دې پیښو زیاتره قربانیان به همدوی وو.

* د کاشانه بدر چاودنه: دا چاودنه هم ډیره لږ زونکې وه. په دې حویلي کېنې د جمعیت اسلامی افغانستان فوجیان (منصبداران) اوسیدل چې یوولس کسان په دې پیښه کېنې مړه او څو نور تپیان شول. یوه پاکستاني ښځه د خپل میړه او اولاد سره په شهادت ورسیدل. کله چې پولیس راوړسیدل هغوی وویل چې موږ دا دی په غم او ښادې کېنې در سره شریک یو او دا دی مړی مو هم سره شریک دی.

يادونه: دا درې پېښې هسې د غونډې په توگه راوړل شوي او که نه نو هر د ورځ به چاودنه کيږي او کسان به پکښې مړه کيږي. همدا دليل ؤ چې ځينې کسانو افغانانو ته کورونه په کرايه نه ورکول، ځينو نورو به دفترو ته په کرايه نه ورکول او ځينو به مېچر دانو ته په کرايه نه ورکول.

د پاکستان د حکومت ملاتړ:

د جنرال ضياء الحق په دوران کښې د افغان مجاهدينو او مهاجرينو سره په زياته اندازه کومکونه کيدل، سرکاري مطبوعاتو هم ددوی په پلوی نشرات کول او پېښور او اسلام آباد راډيوگانو ددې دپاره خاص پروگرام درلود، چې په پېښور راډيو کښې زه (عبدالباري غيرت)، والا جان وثيق، سيد فضل اکبر، تاج محمد اکبر، محمد يعقوب شرافت، شامل وو. د بهر څخه هم کومکونه را روان وو چې د امريکې، آلمان، فرانسې، انگلستان، سعودي عرب، کويت، قطر، امارات او مصر مرستې د يادولو وړ دي.

مثبت تبليغات:

دا چې پاکستان د مور ملاتړ کاوه د خلکو مثبت نظريات داسې وو:

- * پاکستان يو اسلامي هيواد پري فرض دی چې د افغانانو ملاتړ وکړي.
- * په گاونډي کښې پروت دی که روس افغانستان قبضه کړي نو پاکستان په

آسانی سره قبضه کولی شی.

- * د افغان جهاد په لاره کښې په پاکستان زیات اقتصادي بوج پروت دی.
- * په دی باب د پاکستان حکومت د خپل ولس فشار هم تحمل کوی.
- * پاکستان غواړي چې په افغانستان کښې صلح او امنیت راشي ځکه دا کار دده په گټه دی.
- * پاکستان غواړي چې د افغانستان سره د ورورۍ په فضا کې ژوند وکړي.
- * پاکستان اسلامي ملکونو ته ښیي چې دا کارونه د اسلامي ورورولۍ په بنا کوی.

منفي تبلیغات:

- * هغه پیسې چې افغان جهاد ته او یا مهاجرو ته راځي زیاته برخه یې پاکستان په جیب کې اچوی.
- * نوی مالونه په خپلو زرو مالونو بدلوی او بیایي افغانانو ته ورکوی.
- * د پاکستان اقتصاد د مهاجرو په کومکونو ښه شو.
- * د مړو خلکو ژوند ورسره ښه شو او خواران نور هم در په در شول د کورونو کرایې لوړې شوی او په غریبانو کار ودرید.
- * د خوراکي خیزونو گرانی ورسره راغله او زیاتره خوراکي مواد افغانستان ته غځی.

* پاکستان په افغانستان کېنې تخریبي عملیات کوی ښکلی مانی،
کانالونه، د اویو بندونه او سیلوگانې له منځه وړی.

* پاکستان د ځینو مزدور و احزابو په واسطه افغانی مهم شخصیتونه ترور
کوی.

* پاکستان غواړی چې په هر لحاظ افغانستان ځان ته اړ کړی.

* پاکستان غواړی چې جنګونه دوام وکړی او افغانی عسکری قوت ختم
شی.

د کمونیستی او اسلامی احزابو مشران

۱- نور محمد تره کی:

د مقرر د ناوې په سره کلی کېنې زیریدلی د وینې څلمیانو یو منځنی
غړی ؤ، په بمبې کېنې د عبدالحمید زابلی لوی سرمایدار کاتب ؤ بیا په
واشنگتن کېنې سیاسي آتسه شو، بیا د خلق د گوند مشر شو. په پښتو ژبه یی
خبری کولی او په دی باب یو متعصب انسان ؤ د اسلام سره یی په ډاگه دشمنی
درلوده، دده د جمهوریت په دوران کېنې ډیر مسلمانان شهیدان شول. د
حدودولو هزارگانو قتل عام کړل، د ځان په ستاینه خوښیده.

۲- حفيظ الله امين:

د پغمان د ولسوالۍ او په معارف کښې يې مختلفې دندې ترسره کړې د شورا وکیل ؤ، مغرور او ظالم انسان ؤ، دده په امر سره زياتره افغانان شهيدان شول. د قدرت په وخت کښې يې مصئونيت قانونيت، عدالت اعلان کړل خو عملي يې نکړل، خپل ظلمونه يې په تره کی وروټپل او څه وخت يې لږ نرمه رويه غوره کړه. روسان يې د مجاهدينو په مقابل کښې هيواد ته وروغوښتل او بيا همدې روسانو مړ کړ. خپل تحصيلات يې په امريکي کښې کړي وو، د خلق د گوند مهم غړی ؤ.

۳- ببرک کارمل:

د بگراميو ولسوالۍ د کمريو د کلی ؤ، په حقوقو کښې يې زده کړه کړې بيا څه موده بندي شو، د شورا وکیل ؤ، وينا يې ډيره جذابه وه او خلک پری غوليدل، ظالم، مغرور او احساساتي انسان ؤ، دده په جمهوريت کښې جنگونه پراخه شول، په سنگرونو او کلیو يې گازونه وشيندل، د تره کی او امين د وخت بنديان يې خوشی کړل، د روسانو په ستاينه نه مړيده د پرچم د گوند مشر ؤ، په اول کښې يې زياتره اړيکي د سردار داؤد سره وې.

۴ - ڊاڪٽر نجيب:

ڊاڪٽر نجيب ٻه ڀاڱا احمد زِي ۽ ده ڇهه تحصيلات ٻه ڀاڱا پيٽنور اسلاميه ڪاليج ڪنڀي ڪوم وخت ڇڏي ڀلا رِي تجارتي آتسه ۽ ڪري او بيا يِي د ڌڻ ٻه شق ڪنڀي د ڪابل پوهنتون د طب پوهنڌي لوستي دي، دي له سروري وروسته د ڪمونيستانو ٻه دور ڪنڀي د خاد (استخبارات) رئيس ۽.

سروري ڇڏي اوس د مسعود سره ٻه جيل ڪنڀي دي د اڪسا (خاد) د قاتل ٻه نامه ياد ڏيڏه او ٻه زرگونو ڪسان يِي له خاورو لاندي ڪرل خو ڪله ڇڏي نجيب د خاد رئيس ۽ د بنديانو محاکمه به يِي ڪوله او بيا به يِي له فيصلی وروسته اعدامول. ڪه ڇهه هم ڏڏه ٻه وخت ڪنڀي هم ڏير ڪسان د همدی شبکی له خوا له مينڇه ولاړل.

ڪله ڇڏي نوموڙي جمهور رئيس شو نو بيا يِي له پخوا ڇخه ٻه ڪلي ڊول تغير و ڪر، ملي پخلاينه يِي اعلان ڪر، ديموڪراسي يِي راوخته او د ملگرو ملتو سره د سولي د راتلو ٻه غرض له مقام ڇخه هم تير شو، د شمال د کودتا ٻه وخت ڪنڀي يِي ملگرو ملتو ته پناه يوره او بيا ڪله ڇڏي طالبانو حڪومت ونيو دي يِي د خپل ورور (احمد زِي) سره د آريانا ٻه چوڪ اعدام ڪر.

۵ - صبغت الله مجددي:

صبغت الله مجددي د محمد معصوم مجددي (ميان جان آغا) زوی او د شمس المشايخ حضرت فضل محمد مجددي لمسی دي ڇڏي بابا يِي دانگريزانو

څخه د استقلال په حاصلولو کښې پوره ونډه درلوده. صبغت الله مجددي د
 محمد ظاهر شاه د حکومت په ضد هم قیام کړی ؤ او ځینی اسلامي تنقیدونه یې
 درلودل چې بیا د صدراعظم محمد داؤد له خوا څلور کاله او څو میاشتې بندې
 شو. کله چې د خلقيانو کودتا وشوه، دی له دغمارک څخه چې هلته د ملک
 فیصل د دعوت او تبلیغ نماینده ؤ راغی او د جبهه نجات ملي اسلامي په نامه یې
 گوند جوړ شو. نوموړی بڼه جید عالم او مقرر دی خو تراحناساتو لاندې زیات
 راغی او د اوس زمانې د خلکو د چل او فریب څخه هم مصئون نه دی پاتې
 شوی. کله چې د نجیب حکومت سقوط وکړ دی لومړی جمهور رئیس ؤ چې په
 همدې وخت کښې د گوندونو له خوا جنگونه پیل شول او افغانستان یې د
 تباهي لور ته سوق کړ، دی د ۷۰ کلونو په شا او خوا کښې دی او اوس هم د
 صلحي په پروسه کښې هلې ځلې کوي.

۶- برهان الدین رباني:

برهان الدین رباني د ملا محمد يوسف زوی او د بدخشان د ولایت دی.
 په قام باندې یفتلی دی. کله چې په ۱۳۵۳ ش کال باندې سردار محمد داؤد د
 خپل جمهوریت په دوران کښې د مسلمانو رهبرانو نیولې پیل کړل، دی
 پاکستان ته راوتښتید، دی د داؤد په وخت کښې د وسله وال قیام پلوی نه ؤ او
 کله چې خلقيان په اقتدار راغلل وسله وال جهادي یې پیل کړ. دده گوند د

جمعیت اسلامی په نامه و، دی د خلکو سره ډیر ښه برخورد کوی، غصه ناک او قهرجن سړی نه دی، له صبغت الله مجددي وروسته چې کله دی جمهور رئیس شو نو خپله د جمهوري ریاست دوره یی په بی قانونه توگه اوږده کړه، قلابی لویه جرگه یی راوغوښته چې په هغه کې هم ټول دده کسان وو. دی کار د انجیر گلبدین حکمتیار د غصی لمبی یی نوری هم غږ غږ اندی کړی او سملاسی یی په کابل باندی د اوول مر وکړ. چې دا دی د همدی حملو له امله کابل په ویرانه بدل شو. استاذ ربانی د ۶۰ کلونو په شا او خوا کښې عمر لری، د ازره فارغ او د شرعیاتو پوهنځی استاذ و.

۷- گلبدین حکمتیار:

گلبدین حکمتیار د عبدالقادر خان زوی په قام خروټی او د کنزد ولایت اوسیدونکی دی. کله چې نهضت جوانان مسلمان په ۱۳۴۷ هـ ش کال کښې د علی آباد د باغ په کانتین کښې تأسیس شوی یو منځنی غږی و. چې بیا وروسته یی رشد وکړ، دی په کارونو کښې ډیر احساساتی دی لومړی یی په ولسونو کښې زیات محبوبیت او اثر درلود خو بیا وروسته په تیره کله چې کابل یی د خاورو سره سم کړ محبوبیت یی د لاسه ورکړ، د طالبانو د ظهور سره د ده د گوند کمپله تقریباً له ټولو ځایونو څخه ټوله شوه. لومړی یی د گلم جم ملیشو سره جهاد اعلان کړ، بیا ورسره یو ځای شو او د ربانی او مسعود په ضد

www.libtool.com.cn
د ډاکټر نجيب وژل کيدو

خلک هک پک کړل

کله چې طالبان د کابل ښار ته د فاتحانو په توگه ننوتل او خپلو مخالفانو ته يې ماتې ورکړه. ددوی لومړی کار دا ؤ چې د ملگرو ملتو دفتر ته ورشي ډاکټر نجيب او د هغه ورور احمدزی راوباسي او په عام محضر کښې يې اعدام کړي. په دې کار سره خلک د يوه غير منتظر کار سره مخامخ شول. جهاني مطبوعاتو دا عمل وغانده او له بشري عاطفې څخه يې ليرې وباله. د افغانستان ولس هم حيران شو، خو عجيبه ورته ونه بريښيده او دا کار يې په غای وباله ځکه دوی د همدې خلکو بې حسابو ظلمونه ليدلي وو. حيران په دې شول چې د مخه آوازه وه چې ښايي ډاکټر نجيب يوه محفوظ غای ته يوړل شي او بيا هرڅه چې کيږي. د نجيب ملگرو په ټولو غاښونو کښې دا آوازه اچولې وه چې ښايي طالبان د نجيب سره ښه سلوک وکړي او ځيني مشورې تری واخلي. د

یې موقف ونيو. بيا دريانی د نامشروع حکومت صدراعظم شو چې له دوو میاشتو زیات یې دوام ونکړ او کابل طالبانو ونيو. دی اوس په ایران کښې اوسیږي. دده عمر د پنځوسو کلو په شا او خوا کښې دی. یاده دی وی چې د کابل د ننوتو په لومړیو وختو کښې یې د حزب وحدت سره هم جنگ شروع کړ او بیا ورسره یوځای شو.

www.libtool.com.cn

۸- مولوی محمد نبی محمدی:

مولوی محمد نبی محمدی د لوگر د ولایت او ډیر جید عالم او مقرر شخص دی. معتدل مزاج لری او حالات په غور سره څیړي، دده گوند د حرکت انقلاب اسلامی په نامه دی چې زیاتره طالبان او مولویان پکښې برخه لری. که څه هم په لومړیو وختو کښې یې په تنظیم کښې څه اختلاف راغی خو دده په درایت او پوهې سره بیرته سره متحد شول. دده گوند په عام ولس کښې محبوبیت لری او بنیاسته بڼه جهاد یې هم کړی دی.

دی د ولسی جرگی وکیل هم ؤ چې هلته یې هم د اسلامی فکر د پاره زیات خدمتونه کړي، ان تردی چې په غیر اسلامی حرکتو یې بیرک او اناهیتا وډبول. دده عمر د اتیا په شا او خوا کښې دی.

۹- مولوی محمد یونس خالص:

مولوی خالص ډیر ښه جید عالم او لیکوال دی. په مطبوعاتو کښې یې ډیر کار کړی او ډیر آثار لری، دینی ملغلری دده مهم اثر دی. همداراز دی په

دارالعلوم عربي کښې استاذ هم ؤ. دده اسلامي مبارزې په ترڅ کښې هغه وخت چې په مطبوعاتو کښې ؤ د وخت د واکدارانو سره يې ډيرې ډغري وهلې دي. په جهاد کښې د اول څخه برخه وال ؤ، زيات وخت به يې هم په سنگرونو کښې تيراوه. دده عمر د اتيا کالو په حدود کښې دی.

۱۰- عبدالرسول سياف: www.darululom.com.cn

سياف د پغمان او سيدونکي دی، شرعيات يې ويلی او بيا له ازهر څخه فارغ شوی دی د اسلامي نهضت د مؤسس استاذ غلام محمد نيازی شاگرد او مخلص ملگری ؤ، په ۱۳۵۳ کال کښې د داؤد په وخت کښې کله چې امريکي ته روان ؤ ونيول شو او بندي شو.

بيا د ببرک کارمل په وخت کښې راخوشي شو، دلته مجاهدين او مشران ډير ورته خوشاله شول، دوی ويل چې زموږ د نفاق او بې اتفاقي اور به همدا شخص مړ کړي له همدې کبله يې دلومړي اتحاد اسلامي رئيس وټاکه، خوده نه يوازی چې دا اور مړ نکړ بلکه يو بل گوند يې د اتحاد اسلامي په نامه جوړ کړ چې نيم کسان يې د جمعيت وو نيم کسان يې د حزب اسلامي څخه ورته راوېلل او څه نور يې له نورو تنظيمونو څخه واخيستل. ښه واعظ او مقرر او په عربي ژبه کښې پوره تسلط لري. د استاد سياف عمر د پنځوسو په شا او خوا کښې دی.

نومې: د افغانستان په ویرانی کېنې که څه هم د خلقیانو پر چمیانو او روسانو نیغ په نیغه لاس دی او دوی ښایي ددی پیری اصلی مجرمین یاد شي خو اسلامي مشرانو هم له اخلاص څخه کار نه دی اخستی خپلې ژمنې یې نه دي عملی کړي، د مکې شریفې سوگندونه د طائف، اسلام آباد، پندهی او نوري معاهدې یې تر ښو لاندې کړي، د جهاد مالونه یې شخصي دارایی گرځولي او مزی پری کوی، ځیني بیا حيله هم ورته پیدا کوی، خو دغه اسلامي مشران په مسؤلیت کېنې سره توپیر لري، څوک له مسؤل دی او څوک ډیر خو تېر نه کیدای نشي، او کله چې واقعی اسلامي حکومت راشي دوی د ملت په وړاندې پوښتیدلی شي. او که نه په محشر کېنې خوبه باری تعالی خامخا حساب ورسره کوی.

دلری او پری پښتونخواه رواجونه:

- * د ښځو ډیر احترام کوی، په ادب ورسره خبری کوی په موټر کېنې ځای ورکوی. په داسی حال کېنې چې په کابل کېنې له آزادی وروسته حالات گډوډ وو، نارینه او ښځی به په بسونو کېنې گډوډ ولاړ وو.
- * د مشرانو احترام کوی، په موټر کېنې خپل ځای ورکوی او ډیر ادب یې کوی.
- * دملا، صوفی او شیخ ډیر احترام کوی په درانه نامه یې یادوی په داسی حال کېنې چې په کابل کېنې یې ملنډی پری وهلی.

* په خبرو کښې ډیر توند دی ځینی خیزونه لکه شرمگا ، بول او غاڼط په صراحت سره یادوی ، که څه هم زموږ ځینی اطرافونه هم همداسی دی .

* په کابل کښې په رسمی دفترونو کښې ادب او قانون زیات مراعات کیږی ، دلته یو مامور له ځان سره مړه هم وړلی شی چې دا ما په سترگو ولیدل .

* د ښځو نوم نه یادوی که څه هم دا د عامو پښتنو رواج دی .

* چې د ډوډی په وخت کښې ورشی پوښتنه کوی چې آیا ډوډی دی خوړلی په داسی حال کښې چې په کابل کښې ډوډی ورته راوړی ، که یی خوړلی وی بیا یی بیرته وړی .

* په خیرات او واده کښې کارت نه گوري بلکه هرڅوک ورتلی شی . په کابل کښې کارتونه کتلی شی ، خو اطراف بیا داسی نه دی .

* د زوم په غاړه کښې د پیسو امیل اچوی ، په کابل کښې د گلونو امیل اچوی .

* په فاتحه کښې یوازی لاس پورته کیږی په افغانستان کښې قرائت لوستل کیږی او بیا دعاء کیږی .

* فاتحه د کورونو په مخ کښې په کتونو کیږی . په افغانستان کښې فاتحه په جوماتونو کښې کیږی . په اطراف کښې په کورونو او د جومات په مخه کښې هم کیږی .

* په واسطه او رشوت فخر کوی ، مثلاً وایی چې غټه واسطه (سپارش) می

- کمری څکه کامیاب شوم. په افغانستان کې بیا دا په پټه کوری او وایی نه.
- * په کابل کېنې کرتی او دلته واسکت اغوندي، بالا پوښ دلته نشته.
- * په کابل کېنې زیاتره بوتان او دلته خپلې پښو کیږي.
- یادونه: دا څیزونه چې می ولیکل دا یوازې د کابل او شاخوا په رواجونو اړیکې لری او د نورو ولایاتو په رواجونو خبر نه یم همدا راز د پېښور رواجونه هم په ټول پاکستان نه تطبیقېږي.
- * ورپېچي په میل مستیاگانو او خیراتو تو کېنې ډیری غوړی او رنگه پخوی، وچه خرما هم ورسره پخوی، په کابل کېنې د خرما په ځای میږ کله کله پخوی. خود کابل آښیزې ډیره ښه خوندوره ده. اوس د پېښور خلک اکثراً افغانان آښیزان نیسي.
- * ډوډی هم د دی ځای د کابل غوندي نه ده د کابل وچه ډوډی ډیره خوندوره ده، کابلی ډوډی اوږده ده او اوزبکی بیا ګرده وی.
- * ګندنه دلته چا نه پیژندله، کله چې افغانانو وکرله او یی خورله دوی به ویل چې کابلیان واښه خوری اوس یی دوی هم په مزه خوړی او کابلی ساګ ورته وایی.
- * ددی ځای شلغمی (تپیږی) سپینی دی او د کابل غټی او سری دی.
- * ددی ځای کچالو (آلو) سره دی او د کابل کچالوزیر دی.
- * په کیک کېنې توپیر نشته خود کابل کلچي مزه ناکي دی.
- * ددی ځای خلک بغلاوه نه پیژنی یو ډول کلچي یی.

- * دلته چار مغزی ککو والا کیک نه پخیری.
- * دلته د مندکو چکیده نشته بلکه د مونگ پلیو چکیده شته.
- * دلته د وریجو د اوږو نه ډبلی کلچي نه پخیری.
- * دلته حلوای سوانک او حلوای مغزی نشته.
- * دلته مکرونی والا د شیدو پرینی شته او په کابل کښې نشته او د قیر په نامه پیړینی هم شته.
- * دلته ماغوت او ډول ډول پرینی نشته په کابل کښې شته.
- * دلته گیلان او سرکی (آلو بالو) نشته او په کابل کې شته.
- * کله چې د لومړي ځل د پاره آلو بالو دلته راغلل خلکو د گورگورو په نامه ویل.
- * دلته چکه نشته او په کابل کښې شته او س دلته هم چکه جوړیږي. دلته خلک ماستی ته چکه وایي.
- * ددی ځای کاهو واړه دی او په سلا د کښې استعمالیږي خو د کابل ډیر غټ او هر وخت خوړل کیږي.
- * کابل کښې د خښاک دپاره اوبه په گیلانو کښې خرڅیږي او په پښور کښې اوبه خوشی ورکول کیږي. خو اوس چې مهاجر راغلي اوبه حال یی دی ددوی اولادونه دلته هم اوبه په پیسو خرڅوی.

د مهاجرو دراتگ سره غینې مخولات

دلته پاکستان کښې د مهاجرو دراتگ سره ډیر غټ بدلونونه راغلل د مهاجرو کمپونه جوړ شول. په بنارونو کښې ګڼه ګڼه زیاته شوه او په تیره په صوبه سرحد او بلوچستان کښې یی زیات اثر وچاوه. زه یو څو څیزونو ته اشاره کوم.

۱- د مهاجرو سره ددې ځای خلکو حساسیت پیاوړه او ویل به یی چې دا زموږ په اقتصاد بد اثر اچوی، قیمتي جوړووی خوراکی څیزونه ورسره ګرانیدی، د کورونو کرایې لوړیږی زموږ دولس خلک بیکاره کیږی، چې بیا همداسی وشول. خو اوس دا حساسیت کم شوی دی بلکه د مهاجرو او ددې ځای د هستوګنې کوم توپیر نشته خصوصاً په کویته کښې یی خپل وروڼه ګڼی.

۲- پخوا افغانان د پولیسو له خوا زیات ځورول کیدل، پیسې تری اخیستل کیدی، بندی کیدل او دا رویه زیاته د پارسی ژبو او ازبکانو سره کیده اوس هم کله کله دا چال چلند کیږی.

۳- پخوا به د بورډ ته کال او اشنغری په لین واګونونه (ویګن) موټر چلیدل، بیا د افغانانو دراتګ سره او په تیره د زیاتې ګڼه ګڼې سره ډبی او مینی بسونه رواج شول خو په اول کښې ددې ځای پښتانه پکښې نه تلل او په خپلو واګونو کښې په سپریدل، خو اوس ددې ځای خلکو هم دا ګاډی په کار اچولی دی.

۴- د مهاجرو دراتګ سره په پېښور کښې په تعمیراتی لحاظ ډیر بدلون

راغلی دی، سړکونه پراخه شول، بلډنګونه جوړ شول، حیات آباد یوه سپیره دښته وه او اوس هغه قیمتي او عصري ځای حیات آباد یاد پیری چې د کورونو کرایه هم تر نورو ځایو دلته گرانه ده.

۵- پېښور ښار پراخوالی پیدا کړ او له بورډ څخه تر جم پوری آبادی جوړه شوه، کارخانې ډیر مهم او عصري بلډنګونه لری چې د ټولی دنیا مالونه هلته پیدا کیږی او زیاتره افغانان پکښې تجارت کوی.

۶- د صحافت په لحاظ پښتو اخبارونه دلته رواج شول، پخوا به ددی ځای خلکو انگریزی او اردو اخبارونه لوستل او اوس یی د پښتو اخبارونو سره دلچسپی پیدا کړه.

د مهاجرو ګوندونو اخبارونه په پښتو او پاړسی چاپیری، کتابونه او رسالی نشریږی او د پېښور (وحدت) اخبار د محترم پیر سپید شاه په همکاري او زحمت دلته رائج او خپور شو او اوس (سهار) اخبار هم چاپیږی چې دا دواړه اخبارونه د لرو او برو پښتنو د پاره دی.

۷- خارجی لویی لویی مؤسسی دلته د افغانانو د پاره کار کوی څوک خوراکی خیزونه ورته برابروی څوک تعلیمی مواد ورته برابروی او څوک نوری مرستی کوی.

پښتونه تاته وایم!

زه نه پوهیږم په دی زمکه کښې څه تاثیر دی، ددی زمکی خلک بدل دی

او که دا زمکه بدله ښکاری.

مور چې د جهاد په اولو شیبو کښې دې زمکې ته راغلو هیله مو درلوده چې ددې زمکې خلک به موږ په ډیر ښه استقبال کړي، مگر متأسفانه دې خلکو بد بد راته وکتل ویل یی: دا غله دی، دا داړه ماران دی دا تبتیدلی خلک دی.

دوی د قانون او قانوني حکومت څخه را تبتیدلی دی، موږ به ویل: هلته په زرگونو خلک له کورونو څخه وایستل شول، او په دستجمعی قبرونو کښې خښ شول، هلته ظلم دی، ناروا ده او د دین او وطن په خلاف د څو تنو کمونیستانو سخته کار روانې ده، خو دوی به ویل: دا د امریکې تبلیغات دی، دا اسلامي جهاد نه دی دا د امریکې او روس جنگ دی. موږ به ویل: دا جنگ هر څوک د خپلې آیینې څخه تعبیروی، موږ ته اسلامي جهاد دی، روس او امریکې ته ددوی جنگ دی، اروپا ته د کمونیزم او دیموکراسی جگړه ده او نورو هیوادو ته د روس پراختیا غوښتنه ده.

ما به چې په کومه مشاعره کښې ددې زمکې د خلکو سره گډون وکړ، خپل دردونه به می ورته بیانول خو په څلویښتو کسانو کښې می درې ملگری درلودل او بس. په ځینو کسانو به زما شعرونه په ډیر بد لگیدل او همالته به یی ځواب راکړ، ځینو به ویل چې مهاجر شوی، وطن یی پرېښودی، پردیس دی، مه تری خپه کیږی. خو اوس چې حالات بدل شول دوی هماغه پخوانی خبره تکراروی خوزه وایم چې اوس هم د حق او باطل جگړه ده خو شکلونه یی له پخوا څخه توپیر لری. اوس هم د افغانستان خلک مظلومان او مقتولان دی خو په بل

تر آسمانه رسی

د اسويلو توندي سيلی يې تر جهانہ رسی

ددي مظلوم ملت فرياد تر کښکشانہ رسی

سکون يې نشته په کړسی هيڅ قناعت نلری

د بوالهوسو هوسونه تر آسمانه رسی

که يې ولسی دی دا ولس يې ارادی خونه دی

لاس به يې خدايو د بد مستو تر گريوانه رسی

دښتی ميرې يې کړی خړوبی لابه نور څه کوی

چه يې د اوښکو سيلابونه تر ايرانه رسی

سوز او گذار يې هندوکش او سپين غر ولړزول

فرياد ژړا به يې تر هند او پاکستانه رسی

د کمونيستو له زخمونو لاجور شوی نه دی

چه مسلمان ته بدرنگی له مسلماننه رسی

د تقدس په نظرو گوري مظلوم ولس ته

نه ښايی دا چه يې مهری له خپل جانانه رسی

چه څو سم نشی دا بی سره دا بی پښو انسانان

د غيرت کوکی به تر ټول افغانستانه رسی

شکل. اوس هم وطن ورنایی.

لیر سوچ پکار دی اود تعصباتو خخه ډډه کول. شخصی فکرونه او نظریات وطن تباہ کوی، ملی او جهانی فکرونه انسانی دنیا جوړوی او بس.

www.libtool.com.cn

افغانستان پوهانو او لیکوالانو دا عمل ښه ونه گانه او ویی ویل چې دده دا وژنه بې وخته وه او دده د مرگ سره ډیر حقایق او اسناد، رازونه او رمزونې پټې پاتې شول. له همدې کبله دوی دا وگڼله چې دا کار د یوه گاونډ هیواد د جاسوسی شبکې له خوا شوی دی. نجیب بنایي علناً د محاکمې میز ته بلل شوی وای او محاکمه پری چلیدلې وې. او له هغه وروسته دده اعدام هم خلکو ته قناعت ورکولی شول. د ډاکټر نجیب په اعدام د صوبه سرحد خلک ډیر وپاریدل، مظاهري یې وکړې میلتنگونه او جلوسونه یې وایستل ان تر دې چې دده جنازې غائبانه لمونځ یې ادا وکړ. دی یې شهید وباله او ځینی طالبان یې بندیان کړل او ویی وهل. د نشنل پارټۍ مشرانو هم دا عمل وغانده او د گاونډ هیواد لاس یې پکښې د خپل وگرځاوه.

«لیکوال» معروفی مجلی هم دده په وژل کېدو خپل تاثرات څرگند کړل او دایې یوه غمیزه وگرځوله. او خاصه مجله یې دده په نوم چاپ کړه چه ددوی په نزد بیگناه او مظلوم ښودل شوی ؤ (بشر نوید) ډیری پیرزوینې ورته وړاندې کړې ان تر دې چې دده په قول ځینو لنگی والا کسانو حمله هم پری کړې وه خو بیچ شو.

د پردی تر شا هر څه وو، وو، دده وژونکی وایې چه کله ډاکټر نجیب د خاد جاسوسی شبکې رئیس ؤ د افغانستان ډیر بې گناه انسانان اعدام شول، چې د وژونکو ورونه او خپلوان هم پکښې وو. بل استدلال یې دا ؤ چې په

کندهار ياندي د همدې ډاکټر صاحب په دوران کې د اوزيک مليشو له خوا
حملې وشوې په کورونو ننوتل او ډيرې پښتنې يې پټه کړې.

همدا عمل په پکتيا کې هم دده په دوران کې د اوزيک مليشو له
خوا وشو چې ددوی وینه يې په غوښ راوسته او نور يې طاقت و نشو چې
محاکمې ته يې پرېږدي.

www.libtool.com.cn

د کمونيستانو قدرت ته رسيدل

زه نه پوهيږم چې دا داستان له کوم غايبه پيل کړم، کاشکې د دردمنو
زړونو له حاله دا نور زړونه خبريدې او کاشکې خلکو يو د بل په غمونو او
داستانونو باور درلودی.

غمکه هغه سوځې چې اور پرې بل وی نو د سوځيدلي غمکې د خلکو له
حاله د بې سوزه غمکې خلک نه خبريږي. زمانه آخره شوې د قيامت نښانې دي
هرڅوک د ظالم پلوی کوی او مظلوم نور هم په خوله خوله وهي.

داستان به په لنډ ډول پيل کړو دا چې څه وشول او اوس څه روان دي او
بيا به څه کيږي دا ټول د ماضي حال او استقبال خبرې دي خو د ماضي او حال په
خبرو به خلک هک پک شي.

زه د افغانی کمونیستانو (خلقیانو پر چمیانو) کردار یادوم او بیا چې روسان نیغ په نیغه راغلل او د نړۍ ټول انسانی معیارونه یې تر پښو لاندې کړل، بیا هم بې سترگو خلکو ویل چې: روسانو ښه وکړل دوی حق درلود او دا د کمونیستی نظام د ټینګولو او د انسانیت او عدالت د راوستلو په خاطر وو. آفرین په دې منطق په دې عقل او په دې وجدان او بالاخره په دې اسلامیت، زه په لنډه توګه څه ناڅه په هغه څه رڼا اچوم کوم چې په صوبه سرحد کښې د سترګو لیدلې حال دی او پرته له کومې مبالغې به یې بیان کړم او بیا به قضاوت د لوستونکو مخې ته کښیږم. د افغانستان خلک غولیدلي نه وو، هغوی با شعوره انسانان او هغوی هر څه د منطق په تله کښې تللي شوی.

د کمونیستی نظام د راتګ سره سم په دې خلکو ناټار جوړ شو، کورونه یې بې امانه شول، مذهبي مراسم یې په ډاګه نشوې اجرا کولی، ناموسونه یې په زوره کمونیستی کورسونو ته بوتلل شول، په ډله ایزه توګه ووژل شول او په مریو یې دیني ډګي شوي، ښځې یې جیل ته ولویدی او په دې مظلومو افغانانو هر څه وشول. د نمونې په توګه مولانا فیضانی صاحب تری تم او حضرت صاحب محمد ابراهیم مجددي د خپلو ۲۱ خپلوانو سره اعدام شو. همداراز په زرګونو علماء، پوهان، استاذان او منورین په پولیګون کښې تر خاورو لاندې شول.

په دې حالت کښې خلکو د مجبورتیت له مخې قیام وکړ راپورته شول او

په تېرو نو او لرگيو يې جهاد پيل کړ بيا چه ددوی لاسی ته وسلی ورغلی دا بيله خبره ده. زه چې د داؤد خان په وخت کښې په ستره محکمه کښې خلور کاله د قضاء د مجلی مدیر وم او بيا وروسته څه موده په کور شوم او بيا بیرته د فامیلی محکمی قضایې غړی شوم. هغه فجائع چه په محکمو کښې روان وو د ویلو نه دی، د ښځو سره د خلقي قاضیانو بد عملونه له میرو نو څخه په زور سره طلاق اخیستل، دزوی په مخکښې د پلار سپکول او وهل دا هغه څه وو چې ددوی له جیلخانو څخه بهر وو او ظاهراً په دیموکراتیکه فضاء کښې کیدل.

ما دا حالات په سترگو لیدل خو خوله می خاموشه وه او د څه لیکلو توان هم نه ؤ ځکه چې نه د خولی آزادی وه او نه د قلم او په دی دواړو جرمنونو هم خلک د اعدام څوکی ته ورسیدل.

د هجرت لاره: کله چې ما دا حالت ولید چه نور نود خلقیانو سره

گوزاره مشکله شوه زه هم تر تعقیب لاندې و نیول شوم او مشر ورور می مولوی عبدالباقي چې د عربی دارالعلوم استاد اود شیرپور د جامع جومات خطیب ؤ، زندانی او بیا وروسته معلومه شوه چې شهید شوی ؤ او له دی پرته د خلقیانو د لاسه وطن سور تنور گرځیدلی ؤ ما هم د زرمټ، پکتیا په لاره د هجرت لاره غوره کړه. دا هغه وخت ؤ چې نابغه استاد نور محمد تره کڼ د افغانستان د کمونیستی نظام لومړی جمهور رئیس د وفادار شاگرد حفیظ الله امین له خوا

ړړ شوی و. رما دهن دا ؤ چې د پاکستان د صوبه سرحد د خلکو به دا فکروى
 چې ددوى ټول وگړى به مور د پښه استقبال کړى او دا فکر به ورسره وى چې
 ددوى قيام يو اسلامى جهاد دى. ځکه چې يو خود افغانستان پښتو ددى
 ځاى د پښتو سره زياتى اړيکى درلودى ددى ځاى مشرانو ته لکه پاچا خان،
 وليخان، اجمل خټک ته مور په درنه سترگه کتل او ميلمستيا گانې به مو
 ورکولى. همدا مور پښتانه وو چې د دوى ملاتړ مو کاوه او د افغانستان
 حکومت په رسمى توگه د پښتونستان په نامه په کابل راډيو کښې يو ساعته
 خپرونى کولى. دوى ته اعليحضرت ظاهر شاه په وړيا توگه کورونه ورکړى وو
 او ددوى د پاره د خوشحال او رحمان بابا د ليسو په نامه بشوونځى موجود وو.
 د افغانستان خلک به پوهنتون ته په کانکور سره داخليدل خو ددوى دپاره دا
 کار مفت ؤ. ان تردى چې د سرحداتو په نامه ددوى د پاره ځانگړى وزارت ؤ چې
 لومړى د قبائلو د مستقل رياست په نامه ياديدى او همدا راز د قبائلى خلکو د
 پاره جلا معاشونه او تنخواگانى وى.

برخلاف د خلکو ذهنيت دا ؤ چې د افغانستان د خلکو جهاد اسلامى نه
 دى بلکه ورور وژنه او د ترور عمل دى. دوى داسى گڼله چې د خلقيانو حکومت
 يو قانونى حکومت دى عوامو منلى دى دا يو څو مهاجر کسان يې مخالف دى
 هغه هم په ذاتى (شخصى) اغراضو.

بله دا چې دوى (خلقيان) يې کمونيستان او ملحد نه گڼل بلکه

مسلمانان يې گڼل او زموږ د لالتلو ته يې غوږ نه نيوه.

بله دا چې عوام د ضياء الحق مخالف وو، ځكه دوى ويل چې دى د مارشل لا (نظامى) له لارې حكومت كوى او په زوره يې كوى او دغه مهاجرين (يا مجاهدين) يې د ضياء الحق عسكر گڼل. په دې مورد كښې به د ځينو گوندونو (پارټيو) د فكر طرز بيان كړو.

www.libtool.com.cn

۱- پيپل گوند (پارټى):

دا گوند چې مشر يې د پاکستان پخوانى جمهور رئيس ذوالفقار على بوتو ؤ او ذوالفقار على بوتو هم د جنرال ضياء الحق د کودتا په ترڅ كښې له قدرته ولويد او بيا د ځينو تورونو په لړ كښې چې مهم يې ځينى قتلونه او ترورنه وو اعدام شو، له هغه وروسته ددى گوند مشري دده د لور بې نظير بوتو په غاړه وه او له دې كبله چې دوى د ضياء الحق مخالف وو او ضياء الحق د افغان مهاجرينو ملاتړ كاوه نو دوى هم د افغانستان د جهاد مخالف وو. بې نظير بوتو عقیده درلوده چې ښايي د کودتا او زور له لارې څخه نه بلكه د ديموكراسۍ له لارې قدرت له جنرال ضياء الحق څخه واخيستل شي. بې نظير بوتو د افغانستان د جهاد مخالفت په صراحت سره نه كاوه بلكه تلويحاً او اشارتاً يې ځينى خبرې كولې چې سړى پوهيده چې دا د افغانستان د مسئلې په

تیره د مجاهدینو او مهاجرینو مخالفه ده. کله چې به له دی څخه په دی باب پوښتنه وشوه نو ویل به یی چې موږ په خپله داسی کشالی لرو چې د مهاجرینو موضوع ته هډو خلاص نه یو.

د ذوالفقار علی بوتو زامنو هر یوه شهناز بوتو او مرتضی بوتو په خپل وار سره د ضیاء الحق درژیم مخالفت کاوه، په غونډو جوړولو برسيره ځینی د غچ څخه د کی کار روایی هم کولی چې بی نظیر بوتو بیا ددی کار مخالفه وه. یوه مهمه موضوع یې دا وه چې دوی پاکستانی الوتکه افغانستان ته وتښتوله او هلته یې د کابل په هوایی ډگر کې کوزه کړه. ددی الوتکی سپرلی چې ښځی ماشومان هم پکښې وو له زیاتې وار خطایی سره مخامخ شول او یو کس پاکستانی پکښې مړ شو. په دی کار سره دوی دبیرک درژیم له خوا ښه استقبال شول ان تردی چې دواړو ته یې د څارجه وزارت د یوه دپلومات مأمور سید فصیح الدین لورانی دریحانه او (...) په نامه شهناز بوتو او مرتضی بوتو ته ورکړی چې بیا کله شهناز بوتو خود کشی وکړه، داسی وگڼل شوه چې دده ښځی زهر ورکړی دی په همدی اساس سره مرتضی بوتو هم خپله ښځه د کورنی د مشوری په اساس طلاقه کړه چې دا دواړه ښځی اوس په امریکی کښې اوسیږی.

دی کار د بی نظیر بوتو د افغانانو په مقابل کښې حساسیت نور هم زیات کړ په داسی حال کښې چې ددوی ودونه د کمونیستی مفکوری په اساس

د افغانانو

www.libtool.com.cn

د غم ورځنۍ لاسپی

* دده اکثر محبت وړل کس

حکام حکیم کرل

* اسلامی جهاد که در مین

او امریکې جنگ؟

* زمسور جهاد او د

پاکستاني پارټیو دریغ

* دافغاني مشرانو لنډه

سوانح

* د پیسور او کابل ځینی

دودونه دستورونه

عبدالباری « غیرت »

www.libtool.com.cn

د افغانانو

د غم ورځی شپې

www.libtool.com.cn

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم : د افغانانو د غم ورځی شپي

ليکونکی : عبدالباري غيرت

کمپوز : مجيب الله

د چاپ کال : ۱۳۷۶ هـ ش

www.libtool.com.cn

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهداء

www.libtool.com.cn

د پښتونخوا مسلمانو پر گوتنه

چې په فکري او عملي توگه يې

زموږ د حق چهار ملاتړ کړی دی

